

PAAIŠKINIMAI

Lietuvos Respublikos Seimo specialiajai tyrimo komisijai dėl pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą Lietuvos Respublikos Seimo nariui Mindaugui Basčiui pagrįstumui iširti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti

2017 m. gegužės 12 d.
Vilnius

Gerbiama Komisija,

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta teisinės, demokratinės valstybės principo siekiamybė.

Deja, vertinant mano atžvilgiu vykstančius procesus, jų eigą, grubų mano, kaip Seimo nario žmogaus teisių pažeidimą, belieka tik konstatuoti, kad net ir Lietuvos Respublikos Seime veikiama sunkiai su mano minėtais principais suderinamais metodais.

Aplinkybės, kad VSD Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui pateikta pažyma buvo pateikta visuomenei rodo galimą Seimo Pirmininko ir galimai kitų partijos, frakcijos narių siekį su manimi susidoroti. Tas stebima viso proceso eigoje, pradedant pažymos pavišnimu ir tolimesnio proceso eskalacija, Komisijos teisiniu nihilizmu ir pan.. Aplinkybes dėl pažymos pavišimo patvirtino VSD vadovas, nuroydamas, kad jam nežinoma kaip ši pažyma buvo pavišinta. Nepaisant to, kad Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis galimai neteisėtai pagarsino pažymą, išsakė išankstinę nuomonę dėl Komisijoje nagrinėjamų klausimų, o LVŽS partijos pirmininkas ir LVŽSF parlamentinės frakcijos seniūnas R. Karbauskis viešojoje erdvėje pareiškė, kad „Didžiausia parlamentinė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga vieningai balsuos, kad Socialdemokratų partijos frakcijos narys Mindaugas Bastys per apkaltą prarastų mandatą“, ir matydamas akivaizdžiai neteisėtą procesą mano atžvilgiu aš vis tik teikiu paaiškinimus dėl man nepagrįstai mesto šešėlio veikus prieš Lietuvos Respubliką.

Nei iki, nei po 2016 m. priesaikos davimo jokių neleistinių ar galinčių Lietuvai sukelti bent menkiausią grėsmę kontaktų su pažymoje minimais asmenimis nėra ir nebuvo, tokio pobūdžio veiksmų neatlikau.

Valstybės saugumo departamentas Seimo Pirmininkui pateikė pažymą, kurioje buvo sprendžiamas **vienintelis klausimas – leidimo dirbti su įslaptinta informacija išdavimo klausimas**. Ši pažyma yra mano kreipimosi į VSD rezultatas. VSD savo iniciatyva jokių grėsmių, susijusių su mano kaip Seimo nario veikla neįžvelgė ir atskaitingoms institucijoms neteikė. Kaip nurodė VSD direktorius D. Jauniškis, tai yra prevencinė pažyma, joje pateikti ne faktai, kad aš sukėliau ar keliu grėsmę nacionaliniam saugumui ar disponavimui įslaptinta informacija, bet, kad tokia hipotetinė grėsmė gali kilti ateityje.

Vertinant pažymos turinį, akivaizdu, kad būtent mano pažintys su pažymoje nurodytais asmenimis VSD sukėlė abejones dėl galimybės patikėti man slaptą informaciją.

Vertinant pačios pažymos pagrįstumą faktų šaltinio prasme, pažyma pagrinde grindžiama mano paties VSD pateikta informacija. Iš esmės, mano anketoje nurodytų duomenų bei apklausos metu pateiktų duomenų pagrindu VSD nustato bei grindžia mano pažintis su pažymoje minimais asmenimis.

Apie savo pažintis su pažymoje nurodytais asmenimis esu labai plačiai ir išsamiai pasisakęs VSD, NSGK vykdytose apklausose ir nieko papildomai pasakyti negaliu.

Šio parlamentinio tyrimo uždavinys yra „Nustatyti, kokiais veiksmais Seimo narys galimai šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją ir sulaužė priesaiką“.

Visa tai rodo, kad parlamentiniame tyrime turi būti nustatyti **konkretūs veiksmai**, kuriais aš pažeidžiau Konstituciją ar sulaužiau priesaiką. Dėl to darytina išvada, kad vien tik VSD pažymoje

nurodytų asmenų pažinėjimas ir bendravimas su jais savaime negali būti vertinami kaip atitinkami veiksmai. Į tai nurodė ir VSD vadovas, nurodydamas, kad šios mano pažintys reikšmingos tik vertinant galimybes patikėti įslaptintą informaciją klausimą.

Valstybės saugumo departamentas, NSGK ir ši Specialioji tyrimo komisija nenustatė jokių faktų, kad aš sąmoningai atlikau kokius konkrečius veiksmus, kuriais šturkščiai pažeidžiau Konstituciją ar sulaužiau priesaiką. Nėra jokių duomenų, kad aš buvau verbuojamas, užverbuotas ar, kad VSD pažymoje minėti asmenys ar užsienio tarnybos turėtų kokių nors svertų mane paveikti (šantažas, kompromituojanti informacija ir kt.). Priešingai, pažymoje ir NSGK išvadoje esančių duomenų (dėl užimtumo M. Bastys nesusitiko ir pan.) pakanka daryti išvadą, kad minėti asmenys jokios įtakos man neturėjo, dėl ko jokios grėsmės nacionaliniam saugumui niekada nekėliau ir nekeliu.

Į visus VSD ir NSGK man pateiktus klausimus atsakiau išsamiai, pateikiau visą informaciją, kurią galėjau prisiminti. Nepaisant mano išsamių atsakymų ir pateiktos atviros informacijos NSGK padarė faktais nepagrįstą išvadą, kad aš veikiau prieš Lietuvos Respubliką. Būtent mano paties nurodytą informaciją apie ryšius su pažymoje nurodytais asmenimis NSGK vertino kaip grėsmes nacionaliniam saugumui. Kokiams konkrečioms objektams ta grėsmė kilo, kaip ji pasireiškė negalėjo atsakyti net NSGK pirmininkas M. Bakas apklausoje. Keista, kad apskritai NSGK pirmininkas nežinojo Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme nurodytų nacionalinio saugumo objektų, kol jam mano advokato Komisijos pirmininkės prašymu jie nebuvo pagarsinti. Kaip jis apie juos galėjo spręsti jų net nežinodamas?

Tačiau grįžtant prie NSGK nurodytų išvadų pagrįstumo, akivaizdu, kad NSGK grėsme nacionaliniam saugumui faktiškai laiko vien tai, kad aš pažinojau pažymoje nurodytus asmenis, su jais bendravau atitinkamais klausimais. Itin sureikšminamas 2013 metais mano prašymu įvykusio susitikimo su Seimo Pirmininku Vydu Gedvilu faktas. Bet apie tai, kad susitikimo metu aš ar J. Kostinas, ar A. Mertenas būtų atlikęs valstybės saugumui grėsmę keliančius veiksmus, daręs poveikį Seimo Pirmininkui, išreiškę kokius tai prašymus ir pan. jokių duomenų nėra. Man nesuprantama, kodėl netikima mano gera valia spręsti IAE uždarymo klausimus? Objektivių duomenų tam paneigti nėra, bet tuo tikėti irgi nenorima ar neleidžiama. Juk nepagrįstų kaltinimų pagrindu skandalo sukėlimas, visuomenės bauginimas, Seimo nario nepagrįstu tėvynės išdaviku įvardijimu visuomenei bus padarytas didesnis įspūdis. Ar tuo pačiu nedarome „meškos paslaugos“ užsienio tarnyboms, nuo kurių taip siekiama apsisaugoti? Ar iš tiesų NSGK nariai, Komisijos nariai yra naivūs ir tiki, kad Rusijos spec. tarnybos taip atvirai veiktų, žinodamos apie J. Kostino telefoninių pokalbių kontrolės tikimybę ir pan.?

NSGK būtent susitikimo su Seimo Pirmininku V. Gedvilu klausimui skyrė daugiausia dėmesio. Tačiau ir kiti klausimai kaip grėsmė nacionaliniam saugumui: karių kapų sutvarkymo, J.Kostino prašymo patalpinti motiną į globos namus klausimas ir t.t. vertinami grėsmių nacionaliniam saugumui fone.

Jei norima kalbėti apie grėsmes nacionaliniam saugumui, manau, turi būti nustatyta, kad M. Bastys atliko konkrečius veiksmus, kuriais sukėlė grėsmę nacionaliniam saugumui. Kaip minėjau, tokių duomenų nėra. Priešingu atveju, mano atžvilgiu būtų taikytas Baudžiamojo kodekso **118 straipsnis „Padėjimas kitai valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką“** numato: „*Tas, kas padėjo kitai valstybei ar jos organizacijai veikti prieš Lietuvos Respubliką [...] baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų.*“.

Generalinės prokuratūros atsisakymas pradėti mano atžvilgiu ikiteisminį tyrimą rodo, kad nėra net požymių dėl mano veikimo prieš Lietuvos Respubliką.

Be to, 2006-2008 metais turėjau leidimą dirbti su įslaptinta informacija. Tai dariau atsakingai ir sąžiningai. Nėra ir negali būti jokių duomenų, kad nepaisant savo pažinčių būčiau pažeidęs šią tvarką ir sukėlčiau bent menkiausią grėsmę nacionaliniam saugumui, Lietuvai. Tačiau ši aplinkybė neimama domėn.

Akivaizdu, kad VSD šiuos ir su kitais asmenimis susijusius duomenis pateikė įrodinėdami mano pažintis ir santykių palaikymą su atitinkamais asmenimis.

AŠ ŠIŲ PAŽINČIŲ NIEKADA IR NENEIGIAU. PATS APIE ŠIAS PAŽINTIS INFORMAVAU VSD.

Tačiau, ar šie duomenys gali būti pagrindu įvardinti mane Tėvynės išdaviku? VARGU !!!

Apie kitus asmenis, kaip ir minėjau, esu davęs išsamius parodymus. Čia iškyla tik vienas klausimas, į kurį vis negaliu rasti atsakymo. Jei šie pažymoje išvardinti žmonės yra tokie pavojingi

ir preziumuojama, kad jie veikia prieš Lietuvos Respubliką, tai kodėl jų atžvilgiu netaikomos jokios baudžiamojo, politinio ar kitokio poveikio priemonė (asmenims netaikoma BK 118 str. numatyta atsakomybė už veikimą prieš Lietuvą, užsienio piliečiai pvz. A. Mertenas yra Lietuvoje pageidaujamas asmuo, į ją atvykti nėra uždrausta ir kt.)? Duomenų apie teistumą „nusikaltėliais“ įvardijamais asmenimis taip pat nėra. Ar mūsų demokratinėje valstybėje, aukštinančioje žmogaus teises, nekaltumo prezumpcijos principas neveikia? Net VSD direktorius, priešingai pažymoje naudojamai terminijai, pripažino, kad šie asmenys, atsižvelgiant į nekaltumo prezumpciją, laikytini neteistais, o balansuojančiais ties teisėtumo riba. Ką reiškia šie VSD vadovo, analogiškai NSGK išvadose pateikiami pasisakymai ir išvedžiojimai, kurių esmė „neteistas, bet nusikaltėlis“ ir ar jie suderinami su Konstitucija, palieku spręsti Jums. Juk net Seime yra teistų Seimo narių !!! O mes kalbame apie mano pažintis su net neteistais asmenimis kaip apie grėsmę nacionaliniam saugumui?

Atkreiptinas dėmesys, kad NSGK klaidingai interpretuoja 2006 metais VSD darbuotojų vykdytą apklausą, kurios metu man tariamai buvo praveistas instruktažas apie užsienio žvalgybų veiklą, nurodant rizikas bendraujant tik su Volkovu ir Kuznecovu, o ne kitais asmenimis.

NSGK išvadoje nurodo, kad Ministras Pirmininkas iš VSD yra gavęs pažymas dėl Kostino ir galimai kitų asmenų. Bet aš tokių pažymų neturėjau, VSD manęs apie jokiais grėsmes dėl bendravimo su šiais asmenimis nėra įspėjusi. Tai, kad nebuvo - aš nebuvau įspėtas teisės aktų nustatyta tvarka, - patvirtino ir Valstybės saugumo departamentas. Iš rašto turinio matome, kad VSD neturėjo ir neturi pagrindo mano atžvilgiu pritaikyti net oficialaus įspėjimo procedūros. Visa tai rodo NSGK išvadų ir man Komisijoje metamo šešėlio, veikus prieš Lietuvą, sulaužius priesaiką nepagrįstumą

Neįvertinta liko ir aplinkybė, kad aš sutikau būti tikrinamas poligrafu. Tačiau VSD šia galimybe nepasinaudojo, tikėtina, nematydama tam poreikio. O juk būtų galėję įsitikinti mano patikimumu ir lojalumu. Bet tokiu atveju būtų reikėję išduoti man leidimą, o kaip suprantu, to įvykti dėl kol kas man nesuprantamų priežasčių įvykti negalėjo.

Be to, juk prieš porą savaitių R. Janutienės laidoje, kuri, berods, vadinasi „Patriotai“, buvo paskelbta informacija, kad tam tikros partijos yra ir paramą gavusios iš šiame procese minimų įmonių. Ar paramos gavimas mažesnė grėsmė nei pažintys? Ar šių partijų, ar atskirų narių atžvilgiu imtasi tyrimų? Ar imtasi priemonių dėl Seimo narių, kurių verslai tiesiogiai susiję su Rusija? Man apie tai nėra žinoma. Nataikykim dvigubų standartų !!!

Nei NSGK, nei Specialioji komisija neatliko išsamaus tyrimo dėl mano kaip Seimo nario veiklos, t. y. netyrė ir nevertino mano ir partijos veiksmų, rodančių, kad mano veiksmai Seime prieštarauja NSGK iškeltoms prielaidoms dėl veikimo prieš Lietuvos Respubliką. Pavyzdžiui, aktyvi Socialdemokratų partijos, tame tarpe ir mano pozicija dėl Jungties su Švedija įgyvendinimo (A. Butkevičiaus vyriausybė įgyvendino šią jungtį), paneigia bet kokias prielaidas dėl palankumo Rusijos interesams.

Net ir tiesiogiai susiję su Specialiosios komisijos tyrimo objektu klausimai (IAE uždarymo susitikimai, į kuriuos aš nevažiavau; jokių susitikimų konkrečių prašymų iš Rosatom veikti vienokiu ar kitokiu būdu kaip Seimo nariui, daryti kokią tai įtaką nebuvimas; į jokių pažymoje ir išvadose minimus susitikimus su „Vėtrūna“ ir kitais ūkio subjektais nevykau ir t.t.) nei NSGK, nei Komisijoje netirti.

Kalbant apie išvykas į Rusiją, reikėtų atkreipti Gerbiamų Komisijos narių dėmesį į tai, kad jokių vizitų į Rusiją po paskutinės oficialios išvykos 2013 metais su Seimo sporto komanda, į kurią įėjo eilė parlamentarų, į Rusiją nebuvo. Reikėtų atkreipti dėmesį ir į laikotarpį, kad Rusija Krymo aneksiją įvykdė 2014 metais. Aplinkybės, kad vykau į J. Kostino knygos pristatymą 2015 metais paneigė ir pats VSD vadovas.

Savo paaiškinimus baigsiu pabrėždamas, kad aš visuomet buvau ištikimas Lietuvos Respublikai, gerbiau ir vykdžiau jos Konstituciją ir įstatymus, sąžiningai tarnavau ir tebetarnauju Tėvynei, neatlikau jokių veiksmų, kuriais galėčiau sukelti grėsmę Lietuvai ar padaryti jai žalos. Nepriklausomai nuo apkaltos procedūros baigties, Komisijoje, Konstituciniame Teisme, Seime savo pilietinę priedermę sąžiningai tarnauti Lietuvai vykdysiu ir ateityje !!!

Ačiū.